

voor de handel in deze stad. In 1578 gaf het katholieke stadsbestuur toe. Er kwam een protestants stadsbestuur, dat de katholieke kerken overdroeg aan de protestantse gemeenten. Intussen konden schepen weer ongehinderd af en aan varen, waardoor de Amsterdamse economie opbloede als nooit tevoren.

BRON 24

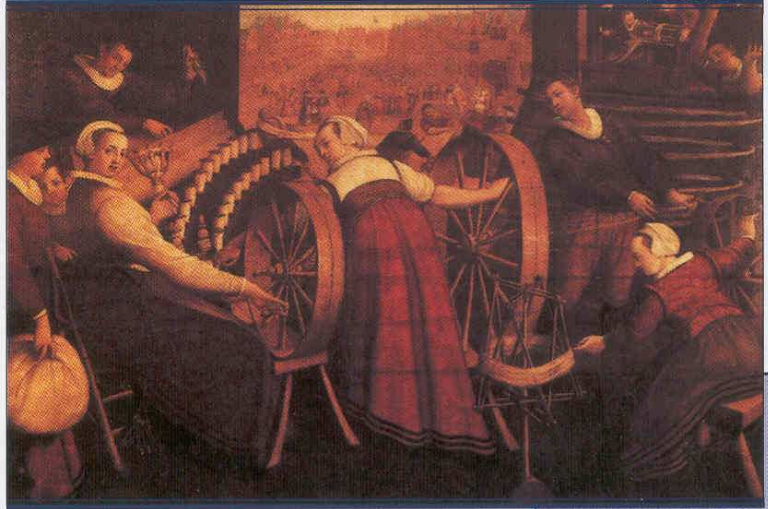
Uit een boek (1978):

Volgens een wet van Karel V mochten boeren in Holland hun producten alleen in de steden op de markt brengen. Verkoop aan huis of onderweg was verboden. Voor de steden was dit uiteraard een voordeel.

Door de invoer van graan uit de Oostzeelanden beoefenden steeds minder Nederlandse boeren de akkerbouw. Een groot deel van de boerenbevolking trok naar de stad, waar zij werk vond in de nijverheid, de haringvisserij of de handel overzee. Zo kreeg de stad de beschikking over werkrachten, die nodig waren voor de economische bloei.

Het uitbreken van de Opstand had noodlottige gevolgen voor de boerenstand. Wanneer we de mooie verhalen lezen over de bevrijding van Alkmaar en Leiden, denken we meestal niet aan de plattelanders, die de ontzaglijke schade te dragen kregen, die de bevrijding van die steden met zich meebracht. Toen de geuzen het land onder water wilden zetten om de Spanjaarden te verjagen, vroegen de boeren: 'Wat moeten onze beesten deze winter eten?'

BRON 23

Textielnijverheid in Leiden (Van Swanenburgh, 1595).

BRON 25

Handelsschepen voor Haarlem, 1600.

BRON 26

Uit een boek (1970):

Door de oorlog met Spanje kwam er een eind aan de welvaart van Antwerpen. Vanaf het begin deed de stad, waar veel protestanten woonden, mee aan de Opstand. Willem van Oranje woonde er in 1567, voor hij naar Duitsland vluchtte. In 1576 richtten Spaanse soldaten verwoestingen, plunderingen en moordpartijen in Antwerpen aan. In 1585 werd Antwerpen met Vlaanderen en Brabant definitief door het Spaanse

leger veroverd. Pogingen van watergeuzen om de stad vanuit Zeeland via de Schelde te helpen mislukten. Omdat de Zuidelijke Nederlanden voortaan vijandelijk gebied waren sloten de watergeuzen de Schelde met hun schepen af. Geen schip kon de Antwerpse haven nog in of uit. In 1588 mislukte een Spaanse poging om met een grote oorlogsvloot, de Armada, de watergeuzen onschadelijk te maken. De Antwerpse haven bleef gesloten tot het eind van de 18e eeuw.